

Infrastrukturdepartementet

Remissvar avseende Energimarknadsinspektionens rapport med förslag för genomförande av EU-lagstiftning på elmarknadsområdet samt för genomförande av vissa delar av det omarbetade förnybartdirektivet

Ert dnr I2020/00602/E

Inledning

Förvaltningsrätten i Linköping är den domstol som i första instans har att pröva en stor del av de överklaganden som kan komma att följa av den ändrade lagstiftningen. Förvaltningsrätten vill undvika att nu göra uttalanden om författningsförslagen, eftersom detta kan komma att uppfattas som förhandsbesked inför eventuella domstolsprövningar. Förvaltningsrätten lämnar därför inte några synpunkter på hur de föreslagna bestämmelserna ska utformas eller tolkas.

Författningsförslagen

De i rapporten redovisade författningsförslagen är svåröverskådliga. I rapporten har inte hela de nuvarande lagarna och förordningarna tagits med utan endast de nya lagrum som föreslås och de lagrum som enligt rapporten bör ändras. Det hade varit lämpligt att redovisa förslagen i dess helhet.

Vad gäller vissa förslag har Energimarknadsinspektionen tagit ställning utan att lämna någon egentlig motivering. Det saknas t.ex. överväganden om varför endast vissa bestämmelser i lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar ska tillämpas på energigemenskaper. I

rapporten föreslås t.ex. att energigemenskaper ska ges en större frihet att avgöra vilka uppgifter som bör finnas med i medlemsregistret jämfört med andra ekonomiska föreningar. Det redogörs emellertid inte varför det är lämpligt. Den föreslagna ordningen medför också oklarheter vad gäller straffansvaret. I föreslagna 4 kap. 16 § anges bl.a. att 22 kap. 1 § 1 lagen om ekonomiska föreningar ska gälla i vilken det stadgas straffansvar för den som uppsåtligen eller av oaktsamhet inte för en medlemsförteckning. Det framstår som rimligt att det klargörs i lagen om energigemenskaper hur och när denna skyldighet ska uppfyllas (jfr 5 kap. 2 och 4 §§ lagen om ekonomiska föreningar).

Förvaltningsrätten anser vidare att författningsförslagen i vissa delar innehåller sådana brister att förslagen bör gås igenom på nytt. Det är också önskvärt med en förnyad språklig och strukturell översyn samt korrekturläsning av författningsförslagen. Nedan anges några exempel.

För att terminologin ska harmonisera med EU-lagstiftningen föreslås att begreppen transmissionsnät och transmissionsnätsföretag ska utgå ur lagstiftningen och i stället ersättas av begreppen överföringssystem och systemansvarig för överföringssystem. Av den anledningen föreslås ändringar av begreppen i nuvarande lagstiftning. Vad gäller förordningen (2011:714) om certifiering av transmissionsnätsföretag för el föreslås en sådan ändring av begreppen i 5 §. Motsvarande ändring av begreppen bör göras även i andra bestämmelser (t.ex. 1, 2, 4 och 6–8 §§ nämnda förordning).

Det saknas SFS-nummer vid hänvisning till andra lagar (se bl.a. 1 kap. 3 § förslag till lag om energigemenskaper och förslag till ändring i elförordningen [2013:208]).

Vidare överensstämmer inte alltid underrubriken med det innehåll som följer av paragraferna (se t.ex. rubriken *Om stadgarnas innehåll*

i 4 kap. förslag till lag om energigemenskaper jämfört med 2 kap. 1 § och 3 kap. 2 § samma förslag).

Förvaltningsrätten noterar också att det i fjärrvärmelagen (2008:263) föreslås bestämmelser om fjärrkyla samtidigt som det hänvisas till en ny lag om fjärrkyla (se 3 kap. 4 § förslag till lag om energigemenskaper). Om det ska införas bestämmelser om fjärrkyla i fjärrvärmelagen och fjärrvärmeförordningen (2008:526), bör det övervägas om dessa författningar bör byta namn för att bättra spegla deras innehåll.

Beträffande föreslagna 6 a § första stycket i förordningen (2016:423) om effektreserv bör *inte* och *får* byta plats.

Konsekvenser för de allmänna förvaltningsdomstolarna

De föreslagna bestämmelserna innebär att Energimarknadsinspektionen får ett utökat tillsynsansvar på flera områden men också andra uppgifter som att fatta beslut om godkännanden och undantag.

I konsekvensutredningens sammanfattning anges att de allmänna förvaltningsdomstolarna förväntas få en viss ökning av måltillströmningen. Vid genomgång av konsekvenserna för berörda aktörer anges, vad gäller vissa förslag till nya bestämmelser, att måltillströmningen för de allmänna förvaltningsdomstolarna bör bli oförändrad eller blygsam. Någon egentlig analys bakom dessa slutsatser redovisas inte. För andra bestämmelser anges att Energimarknadsinspektionen får ett utökat tillsynsansvar, samtidigt som det saknas en bedömning av konsekvenserna för domstolarna. Ett utökat tillsynsansvar för Energimarknadsinspektion medför med stor sannolikhet också ett utökat antal mål gällande överklagande av föreläggande och utdömande av vite.

I rapporten anges vidare att det möjligen kan uppstå nya måltyper för de allmänna förvaltningsdomstolarna och att vissa frågor får avgöras genom rättstillämpningen. Förvaltningsrätten konstaterar att mål

gällande energi och därmed sammanhängande frågor ofta är omfattande och komplicerade samt att målen många gånger rör frågor av principiell vikt, som inte tidigare varit föremål för domstolsprövning. Detta gäller även den nu föreslagna regleringen. Mot denna bakgrund anser Förvaltningsrätten att konsekvenserna för de allmänna förvaltningsdomstolarna inte är tillräckligt belysta.

Detta remissvar har beslutats av chefsrådmannen Ronny Idstrand efter föredragning av föredragande juristerna Stina Sterner och Marie Wickström. Rådmannen Olof Danielsson har deltagit i beredningen.

Ronny Idstrand